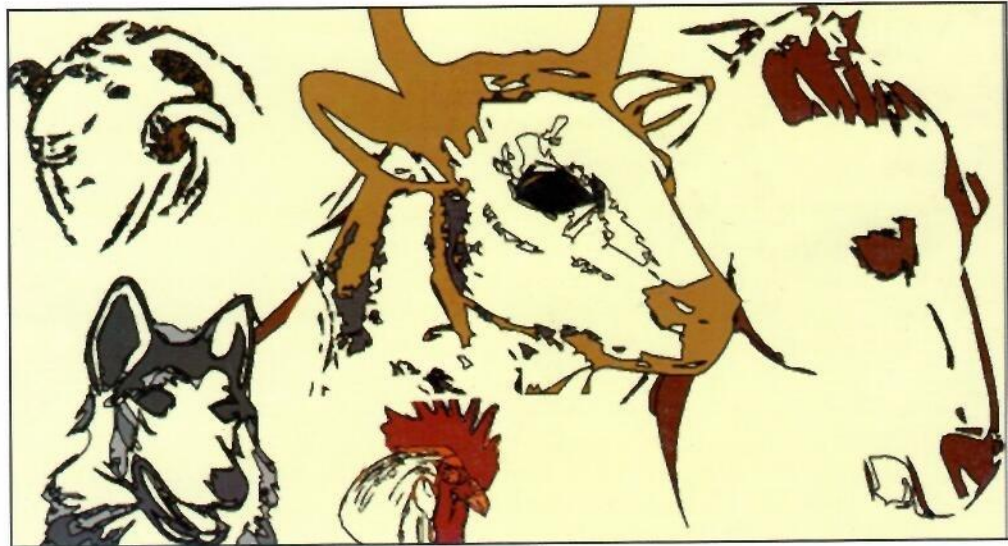

ZBORNIK ADOVA

*THE FIFTH SYMPOSIUM
IN ANIMAL CLINICAL
PATHOLOGY AND THERAPY
with international participation*

*PETO SAVETOVANJE
IZ KLINIČKE PATOLOGIJE
I TERAPIJE ŽIVOTINJA
sa međunarodnim učešćem*

Clinica veterinaria 2003

Budva, 9 - 13. jun 2003. godine

ORGANIZATORI

FAKULTET VETERINARSKE MEDICINE BEOGRAD
UDRUŽENJE VETERINARA CRNE GORE

SUORGANIZATORI

FAKULTET VETERINARSKE MEDICINE SKOPJE
FAKULTET VETERINARSKE MEDICINE SARAJEVO
NAUČNI INSTITUT ZA VETERINARSTVO NOVI SAD
NAUČNI INSTITUT ZA VETERINARSTVO SRBIJE

POKROVITELJ

MINISTARSTVO ZA POLJOPRIVREDU, VODOPRIVREDU I ŠUMARSTVO CRNE GORE

ORGANIZACIONI ODBOR

Sunčica Boljević, Faruk Čaklović, Metodija Dodovski, Mirjana Drašković, Ivan Ivanov, Dobrila Jakić, Milijana Knežević, Goran Kreclović, Dejan Laušević, Miodrag Lazarević, Sava Lazić, Tihomir Petrujkić, Mustafa Podžo, Nikola Popović, Slobodan Stančetić, Zorica Nikolovski Stefanović, Velimir Stojkovski, Horea Šamanc, Grga Tikvicki, Dragiša Trailović, Branka Vidić, Biljana Vujkov, Branko Živković

PREDSEDNIK

Dragiša R. Trailović

POTPREDSIEDNIK

Branko Živković

PROGRAMSKI ODBOR

Mirjana Bojanić, Milanka Jezdimirović, Vera Katić, Goran Kreclović, Miodrag Lazarević, Sava Lazić, Tihomir Petrujkić, Nikola Popović, Zoran Stanimirović, Dragiša Trailović, Gordana Vitorović

SEKRETAR

Milan Jovanović

SEKRETARIJAT

Miloš Čalić, Vojislav Ilić, Milan Jovanović, Mirjana Lazarević-Macanović, Branislava Slavata, Ružica Trailović, Zoran Vučićević, Dragiša Urošević

UREDNIK

Miodrag Lazarević

TEHNIČKI UREDNIK

Vojislav Ilić

PREPRESS

Vojislav Ilić
Mirjana Lazarević-Macanović
Milan Jovanović

SADRŽAJ

ORGANIZOVANJE PRIVATNE VETERINARSKE SLUŽBE U REPUBLICI SLOVENIJI ORGANISATION OF PRIVATE VETERINARY PRACTICE IN REPUBLIC OF SLOVENIA Tomi Rumpf	1
ENDOSKOPSKI PREGLED USNE DUPLJE KONJA ORAL ENDOSCOPY IN HORSES Hubert Simhofer, R. Griss i K. Zetner	6
RADIOLOGIJA U VETERINARSKOJ STOMATOLOGIJI RADIOLOGY IN VETERINARY STOMATOLOGY PRAXIS Robert Strežinar	19
VEZA BOLESTI USTA I SISTEMSKIH OBOLJENJA THE LINKS BETWEEN ORAL AND SYSTEMIC DISEASE Zlatko Pavlica	20
SAVREMENE METODE PROFILAKSE I TERAPIJE OBOLJENJA ZUBA KOD PASA CONTEMPORARY METHODS FOR PROPHYLAXIS AND TREATMENT OF DENTAL DISEASES IN DOGS Ivan Borisov	31
RUTINSKA NEGA ZUBA KONJA ROUTINE DENTAL CARE IN HORSES Edmund K. Hainisch	53
BOLESTI UHA PASA I MAČAKA EAR DISEASES IN DOGS AND CATS - AN OVERWIEV Jani Pečar, Darja Pavlin i Janoš Butinar	63
MIKROSPOROZA LJUDI UZROKOVANA <i>M. canis</i> I ZADACI VETERINARSKE SLUŽBE U SUZBIJANJU INFEKCIJE KOD ŽIVOTINJA HUMAN INFECTION WITH <i>M. canis</i> : THEE ROLE OF VETERINARY SERVICE IN CONTROLE OF INFECTION IN ANIMALS Ladislav Ožegović, Ramiz Čutuk, Amir Zahirović, Edin Adilović, Aida Hodžić i Agnesa Čoralić	74

PIODERMIJE PASA MANAGEMENT OF PYODERMA IN DOGS Nikola Popović, Vojislav Ilić i Predrag Stepanović	77
MALASEZIJA DERMATITIS MALASSEZIA DERMATITIS Natalija Milčić i Nikola Popović	87
VAŽNIJE BOLESTI KOŽE KONJA SKIN DISEASES IN HORSES Dragiša R. Trailović, Milan Jovanović, Nebojša Popović	91
LAJŠMANIOZA PASA – NAŠA ISKUSTVA CANINE VISCERAL LEISHMANIASIS – OUR EXPERIENCES Branko Živković, Dejan Laušević, Predrag Stojović	97
STATUS ANTIOKSIDANATA U STRESNIM STANJIMA KOD ŽIVOTINJA: OSVRT NA KLINIČKI NALAZ ANTIOXIDANT STATUS IN STRESS CONDITIONS IN ANIMALS REGARDING TO ITS RECOGNITION AND INFLUENCE ON CLINICAL FINDINGS Zita Faixová, Štefan Faix, Tatjana Božić, Marta Prošbová, Jozef Várady	102
KOMET TEST – VISOKO SENZITIVNA METODA DETEKCIJE OŠTEĆENJA DNK THE COMET ASSAY – HIGHLY SENSITIVE METHOD FOR DETECTION OF DNA DAMAGE Ninoslav Đelić, Biljana Marković i Dijana Đelić	112
PRIMENA RAMANSKE SPEKTROSKOPIJE U PROCENI KARDIOVASKU- LARNIH BOLESTI I BOLESTI KRVI RAMAN SPECTROSCOPY IN EVALUATION OF CARDIOVASCULAR AND BLOOD DISEASES G. V. Maksimov i Biljana Radojičić	117
SAVREMENE MOGUĆNOSTI KLINIČKE DIJAGNOSTIKE OBOJENJA CENTRALNOG NERVOG SISTEMA KOD PREŽIVARA ACTUEL POSSIBILITIES OF CLINICAL DIAGNOSTICS IN RUMINANTS NEUROLOGICAL DISORDERS Biljana Radojičić i G. V. Maksimov	127
SAVREMENI PRISTUP DIJAGNOSTICI OBOJENJA CENTRALNOG NERVOG SISTEMA MALIH ŽIVOTINJA CONTEMPORARY APPROACH TO DIAGNOSTIC OF CNS DISEASES IN SMALL ANIMALS Vojislav Ilić i Nenad Andrić	131
ENDOSKOPIJA U DIJAGNOSTICI POREMEĆAJA REPRODUKCIJE KOBILA ENDOSCOPY USE FOR DIAGNOSIS OF MARES REPRODUCTIVE DISORDERS Marjan Kosec i Janko Mrkun	139

- RADIOLOŠKA I ENDOSKOPSKA DIJAGNOSTIKA OBOLJENJA JEDNJAKA PASA**
 RADIOLOGICAL AND ENDOSCOPICAL DIAGNOSTICS OF ESOPHAGEAL
 DISEASES IN DOGS
 Vanja Krstić, Mirjana Lazarević-Macanović i Milan Jovanović 142
- KLINIČKI PRISTUP MALIM ŽIVOTINJAMA OBOLELIM OD KANCERA**
 CLINICAL APPROACH TO SMALL ANIMAL CANCER PATIENT
 Nataša Tozon 147
- LOKALNI IMUNITET I NEPLODNOST**
 LOCAL IMMUNITY AND INFERTILITY
 Miodrag Lazarević 155
- BRIGA O PLODNOSTI PRIPLODNIH BIKOVA U TEHNOLOGIJI
 VEŠTAČKOG OSEMENJAVANJA**
 FERTILITY MANAGEMENT OF THE BREEDING BULLS
 IN ARTEFICIAL INSEMINATION TECHNOLOGY
 Mirko Predojević, Miroslav Marinković, Milovan Jovičin i Igor Prka 163
- ZNAČAJ SOMATSKIH ČELIJA U MLEKU I MERE KOJE SE
 PREDUZIMAJU RADI NJIHOVE KONTROLE**
 THE SIGNIFICANCE OF SOMATIC CELLS IN MILK AND MEASURES
 TO BE TAKIEN
 Olga Zorko 168
- UTICAJ NESPECIFIČNIH UZROČNIKA MASTITISA NA BROJ
 SOMATSKIH ČELIJA U MLEKU**
 THE INFLUENCE OF NON – SPECIFIC MASTITIS PATHOGENS ON THE
 NUMBER OF SOMATIC CELLS IN MILK
 Vera Katić, Lazar Stojanović i Mirjana Bojanić 177
- RAŠIRENOST I ZNAČAJ SUBKLIČNIČKIH MASTITISA KRAVA U CRNOJ GORI**
 THE SPREAD AND IMPORTANCE OF SUBCLINICAL BOVINE MASTITIS IN
 MONTENEGRO
 Mirjana Bojanić i Vera Katić 183
- MOGUĆNOST PREVENIRANJA SUBKLIČNIČKIH MASTITISA KRAVA
 POTAPANJEM SISA POSLE MUŽE U EMULZIJU BILJNIH ULJA, VOSKA,
 PROPOLISA I EKSTRAKTA LEKOVITOG BILJA**
 POSSIBILITY OF MASTITIS PREVENTION BY SOAKING COWS UDDER AFTER
 MILKING IN PLANT OIL EMULSION ENRICHED WITH WAX, PROPOLIS
 AND MEDICAL PLANT EXTRACTS
 Tihomir Petrujkić, Slobodanka Vakanjac, Nenad Lazarević,
 Radinka Šljukić, Mladen Polovina, Nebojša Pavlović i Branko Petrujkić 189
- GENETSKI ASPEKTI KVALITETA MLEKA**
 GENETIC TRAITS AND MILK QUALITY
 Mila Savić, Slobodan Jovanović i Ružica Trailović 193

- NAŠA ISKUSTVA U HIRURŠKOM TRETMANU KOKSOFEMORALNE LUKSACIJE KOD PASA**
OUR EXPERIENCES IN THE SURGICAL TREATMENT OF COXOPHEMORAL DISLOCATION IN DOGS
Kućuk Alija Divanović, H. Čustović, H. Milošević, Hazima Pobrić 196
- SINDROM NISKOG T₃ (LOW T₃ SYNDROME) KOD PRASADI ZA UROĐENIM ZASTOJEM RASTA**
THE LOW T₃ SYNDROME IN PIGLETS WITH FETAL GROWTH RETARDATION
Igor Ulčar, Josif Tosevski i Emilija Janević-Ivanovska 200
- NAŠA ISKUSTVA U DIJAGNOSTIKOVANJU REPRODUKTIVNOG I RESPIRATORNOG SINDROMA SVINJA**
OUR EXPERIENCE IN DIAGNOSING REPRODUCTIVE AND RESPIRATORY SYNDROME IN PIGS
Sava Lazić, Tamaš Petrović, Rade Došen, Dijana Lupulović i Miroslav Valčić 204
- MOGUĆOST RADIJACIONE ZAŠTITE ŽIVOTINJA U AKCIDENTALNIM USLOVIMA**
POSSIBILITIES FOR RADIOPROTECTION OF ANIMALS UNDER ACCIDENTAL CONDITIONS
Gordana Vitorović, Branislava Slavata i Jovan Stanković 214
- PRIRODNI I PROIZVEDENI RADIONUKLIDI U PODRUČJU PLANINE MALJEN**
NATURAL AND PRODUCED RADIONUCLIDES IN THE AREA OF THE MALJEN MOUNTAIN
Gordana Vitorović, Branislava Slavata, Gordana Pantelić i Duško Vitorović 216
- MINERALNI ENTEROADSORBENTI U ZAŠTITI ŽIVOTINJA U KONTAMINIRANIM PODRUČJIMA**
MINERAL ENTEROSORBENTS IN ANIMAL PROTECTION SYSTEM ON RADIONUCLIDE CONTAMINATED AREAS
G. A. Bogdanov, B. S. Prister, V. V. Strelko i A. V. Mikhailov 218
- NISKE DOZE JONIZUJUĆEG ZRAČENJA I PROMENE U EKSPRESIJI GENETSKO-BIOHEMIJSKOG SISTEMA NEKIH VRSTA SISARA**
LOW DOSE IONIZING RADIATION AND CHANGES IN EXPRESSION OF GENETIC-BIOCHEMICAL SYSTEMS IN SOME MAMMALIAN SPECIES
Glazko V. I. 220
- RADIOAKTIVNOST PIJAĆIH VODA SA JUGA SRBIJE**
ASSESSMENT OF DRINKING WATER RADIOACTIVITY LEVELS IN THE SOUTH SERBIA
Vojislava Šipka, Irena Tanasković, Gordana Pantelić, J. Joksić i Snežana Milačić 222
- EGZAKTNO ODREĐIVANJE SADRŽAJA RADIONUKLIDA U UZORCIMA IZ ŽIVOTNE SREDINE**
THE EXACT DETERMINATION OF THE CONTENT OF RADIONUCLIDES IN SAMPLES FROM THE ENVIRONMENT
Miljenko Martić i Nadežda Ajdačić 224

ZAŠTITA POLJOPRIVREDE I JONIZUJUĆE ZRAČENJE
AGRICULTURAL SUSTAINABILITY AND IONIZING RADIATION
V. Ph. Patika and T. T. Glazko

226

**ULOGA I ZNAČAJ VETERINARA U RADIJACIONO-HIGIJENSKOJ KONTROLI
NAMIRNICA BILJNOG I ANIMALNOG POREKLA I STOČNIH HRANIVA**
THE ROLE AND IMPORTANCE OF VETERINARIANS IN RADIATION HYGENIC
CONTROL OF ANIMAL AND PLANT DERIVED FOOD AND ANIMAL FEED
Branislava Slavata, Gordana Vitorović, Gordana Pantelić i Katarina Stošić

228

ULOGA I ZNAČAJ FITOREMEDIJACIJE U ZAŠTITI ŽIVOTNE SREDINE
THE ROLE AND SIGNIFICANCE OF THE FITOREMEDIATION IN
THE ENVIRONMENT PROTECTION
Velibor Andrić, Ljubinko Jovanović, Đuro Čokeša, Mirjana Marković i
Svjetlana Cupać

230

ZEOLIT - POTENCIJALNI ADSORBENT URANIL JONA
ZEOLITE – A POTENTIAL ADSORBENT OF URANIL ION
Srđan Matijašević, Mirjana Stojanović, Aleksandra Daković, Ana Radosavljević-
Mihajlović, Dragana Potpara i Magdalena Tomašević-Čanović

232

**RADIONUKLIDI ^{137}Cs , ^{134}Cs , ^{40}K , ^{226}Ra , ^{232}Th , ^{235}U U MLEKU, MESU I
NJIHOVIM PRERAĐEVINAMA**
RADIONUCLEIDS ^{137}Cs , ^{134}Cs , ^{40}K , ^{226}Ra , ^{232}Th , ^{235}U IN MILK, MEAT AND THEIRS
PRODUCTS
Ljiljana Janković

234

AKTIVNOST ^{137}Cs U UZORCIMA IZ ŽIVOTNE SREDINE REGIONA UŽICA
 ^{137}Cs ACTIVITY IN THE SOIL SAMPLES IN THE UŽICE REGION
Gordana Pantelić, Irena Tanasković, Ljiljana Javorina i Gordana Vitorović

236

**KOMPARATIVNI ODNOS EFIKASNOSTI AFCF I KLINOPTILOLITA
POSLE VIŠEKRAATNE KONTAMINACIJE FAZANA ^{137}Cs**
COMPARATIVE RATIO OF AFCF AND CLINOPTILOLIT EFFICIENCY OBTAINED
TROUGH MULTIPLE ^{137}Cs CONTAMINATION OF PHEASANTS
Mihajlo Vićentijević, Radosav Mitrović, Gordana Vitorović, Dubravka Vuković
i Suzana Bogojević

238

**SADRŽAJ RADIONUKLIDA U MESU I MLIJEKU
NA TERITORIJI CRNE GORE**
RADIONUCLIDE CONTENTS IN MEAT AND MILK IN MONTENEGRO
Tomislav Anđelić, Perko Vukotić, Ranko Zekić i Nikola Svrkota

241

JONIZUJUĆA ZRAČENJA I MEĐUNARODNI STANDARDI BEZBEDNOSTI
IONIZING RADIATION AND INTERNATIONAL STANDARDS OF SAFETY
Ranko Kljajić i Radosav Mitrović

244

**PROBNE NUKLEARNE EKSPLOZIJE KAO IZVORI RADIOEKOLOŠKE
OPASNOSTI**
NUCLEAR TESTS AS SOURCES OF RADIOECOLOGICAL DANGER
Dragan Živanov

246

PREVENIRANJE I KONTROLA AMERIČKE KUGE, NOZEMOZE I VAROZE PČELA	
PREVENTION AND CONTROL OF AMERICAN FOULBROOD, NOSEMOSIS AND VARROASIS OF HONEY BEES	
Zoran Stanimirović, Dragan Ćirković, Bosiljka Đuričić i Jevrosima Stevanović	248
POSLEDICE PRIMENE HEMIJSKIH PREPARATA U KONTROLI BOLESTI PČELA I PČELINJEG LEGLA PO ZDRAVLJE LJUDI I PČELA	
CONSEQUENCES OF CHEMICALS USE IN HONEY BEE AND BROOD CONTROL ON HUMAN AND HONEY BEE HEALTH	
Zoran Stanimirović, Jevrosima Stevanović, Marijana Vučinić i Dragan Ćirković	254
REZIDUE AKARICIDA U PČELINJIM PROIZVODIMA	
ACARICIDE RESIDUES IN HONEY BEE PRODUCTS	
Jevrosima Stevanović, Zoran Stanimirović, Marijana Vučinić i Dragan Ćirković	256
REZIDUE ORGANSKIH KISELINA U MEDU	
ORGANIC ACIDS RESIDUES IN HONEY	
Marijana Vučinić, Zoran Stanimirović i Jevrosima Stevanović	259
RAZMENA SESTRINSKIH HROMATIDA I CITOMODULIRAJUĆI EFEKTI U KULTURAMA HUMANIH LIMFOCITA TRETIRANIM CIMIAZOL HIDROHLORIDOM	
SISTER-CHROMATID EXCHANGES AND CELL CYCLE MODULATING EFFECTS IN CULTURED HUMAN LYMPHOCYTES TREATED WITH CYMIAZOLE HYDROCHLORIDE	
Svetlana Fišter, Zoran Stanimirović i Jevrosima Stevanović	261
SAVREMENI ZAHTEVI U UZGOJU I EKSPLOATACIJI LABORATORIJSKIH ŽIVOTINJA	
CONTEMPORARY REGULATIONS IN BREEDING AND EXPLOATATION OF LABORATORY ANIMALS	
Stanislav Herman i Goran Kreclović	264
INDIVIDUALNO VENTILISANI KAVEZI (IVC)- NEMINOVNOST ZA UZGOJ I DRŽANJE KVALITATIVNIH GLODARA	
INDIVIDUAL VENTILATION OF CAGES (IVC): THE INEVITABLE IN QUALITATIVE RODENT BREEDING	
Stanislav Herman i Goran Kreclović	264
PROCENA INVAZIVNOSTI OGLEDA NA ŽIVOTINJAMA	
ANIMAL EXPERIMENT INVASIVITY ASSESSMENT	
Vučinić Marijana	265
NOVI SPAZMOLITICI U VETERINARSKOJ PRAKSI	
NEW SPASMOLYTICS IN VETERINARY PRACTICE	
Milanka Jezdimirović, Saša Trailović, Mirjana Milovanović i Zorica Pejčić	267

- ANTIMIKROBNI LEKOVİ – SADAŠNJE STANJE, RAZVOJ I RACIONALNOST PRIMENE**
 ANTIMICROBIAL DRUGS - PRESENT STATE, DEVELOPMENT AND RATIONAL USE
 Vitomir Čupić, Silva Dobrić i Zorica Pejčić 270
- NOVINE U FARMAKOTERAPIJI ENDOPARAZITOZA ŽIVOTINJA**
 IMPROVEMENT IN PHARMACOTHERAPY OF ENDOPARASITIC INFECTION OF ANIMALS
 Saša Trailović i Milanka Jezdimirović 275
- NOVI PRILAZI TERAPIJI SEPTIKEMIJE**
 NEW ASPECTS IN THE TREATMENT OF SEPSIS
 Mirjana Milovanović i Milanka Jezdimirović 278
- INTERSPECIJSKE VARIJACIJE U FARMAKOKINETICI NOVIJIH NESTEROIDNIH ANTIINFLAMATORNIH LEKOVA**
 INTERSPECIES VARIATIONS IN PHARMACOKINETICS OF THE NEWER NONSTERIODAL ANTI-INFLAMMATORY DRUGS
 Zorica Pejčić, Milanka Jezdimirović i Saša Ivanović 280
- KLINIČKA PRIMJENA CHANEZIN-a 2% KOD GOVEDA (PRILOG POZNAVANJU FARMAKODINAMIKE XYLAZIN-a)**
 CLINICAL APPLICATION OF CHANEZIN 2% WITH CATTLE (CONTRIBUTION TO THE STUDY OF XYLAZIN PHARMACODINAMICS)
 Mehmed Muminović, A Divanović, S Halimović, H Pajić i I Bišćević 283
- EVALUACIJA CITOGENETIČKIH EFEKATA KARBADOKSA (CARBADOX)**
 EVALUATION OF CARBADOX CYTOGENETIC EFFECTS
 Biljana Marković, Zoran Stanimirović i Ninoslav Đelić 286
- KLINIČNO TESTIRANJE LEKOVA ZA UPOTREBU U VETERINARSKOJ MEDICINI U SLOVENIJI**
 CLINICAL EVALUATION OF DRUGS USED IN VETERINARY MEDICINE IN SLOVENIA
 Silvestra Kobal 288
- ULOGA VETERINARSKE STRUKE U ZAŠTITI PRIRODE I U PROIZVODNJI BEZBEDNIH NAMIRNICA U SLOVENIJI**
 THE MEANING OF VETERINARY PROFESSION IN TO NATURE PROTECTION AND FOOD SAFETY IN SLOVENIA
 Silvestra Kobal 292
- LAJM BORELIOZA PASA**
 LIME BORELLIOSIS IN DOGS
 Sara Savić-Jevđenić, Živoslav Grgić, Aleksandar Jurišić i Branka Vidić 297

- VAKCINE I NJIHOV ZNAČAJ U PREVENCIJI LAJMSKE BORELIOZE PASA**
 VACCINES AND ITS SIGNIFICANCE IN PREVENTION OF LYME BORRELIOSIS OF
 DOGS
 Sonja Obrenović, Dragan Bacić i Đorđe Dobrić 299
- BOLEST MAČIJEG OGREBA**
 CAT – SCRATCH DISEASE
 Dragan Bacić i Sonja Obrenović 301
- BJESNILO I NA PRIMORJU**
 RABIES IN THE COAST
 Boško Medić i Dušan Lalošević 303
- DEMODIKOZA KOD LJUDI – MEDICINSKI PROBLEM DA ILI NE?**
 IS HUMAN DEMODICOSIS A REAL MEDICAL PROBLEM?
 Aleksandar Adamović, Gorana Isailović, Olga Toškova i Nikola Popović 304
- LOKALNE REAKCIJE KOŽE NA UBOD KRPELJA –
 KOMPARATIVNA STUDIJA**
 LOCAL SKIN REACTIONS FOLLOWING *ICTUS IXODES* –
 A COMPARATIVE STUDY
 Aleksandar Adamović, Gorana Isailović i Nikola Popović 306
- EX TEMPORE TOPIKALNA PRIMENA KONCENTROVANIH
 ESENCIJALNIH MASNIH KISELINA NA KOŽU KOD ATOPIJE**
 EX TEMPORE TOPICAL CONCENTRATED EFA EFFECTS ON ATOPIC SKIN
 Aleksandar Adamović, Olga Toškova i Nikola Popović 306
- PROMENA STEPENA ARITMIJE KOD PSA SA HRONIČNOM
 SRČANOM INSUFICIJENCIJOM**
 CHANGES IN ARRHYTHMIA'S DEGREE IN ONE DOG WITH CHRONIC HEART
 FAILURE
 Ljubica Spasojević 307
- PERIKARDIOCENTEZA – PRIKAZ SLUČAJA**
 PERICARDIOCENTESIS – CASE REPORT
 Predrag Stepanović, Nenad Andrić i Vanja Krstić 309
- SLUČAJ NUTRITIVNOG SEKUNDARNOG HIPERPARATIROIDIZMA
 KOD JEDNOG MAČETA**
 A CASE OF NUTRITIONAL SECONDARY HYPERPARATHYROIDISM
 IN ONE KITTEN
 Ljubica Spasojević 311
- ZNAČAJ I ULOGA OMEGA-3 I OMEGA-6 MASNIH KISELINA U PROFILAKSI I
 TRETMANU INFLAMATORNIH OBOLJENJA KOŽE PASA I MAČAKA**
 SIGNIFICANCE AND ROLES OF OMEGA-3 AND OMEGA-6 FATTY ACIDS IN
 PROPHYLAXIS AND TREATMENT OF INFLAMMATORY SKIN DISEASES
 IN DOGS AND CATS
 Jelena Nedeljković-Trailović i Zlatan Sinovec 314

- ENDOSKOPIJA GASTRO-INTESTINALNOG TRAKTA: TEHNIKA IZVOĐENJA I DIJAGNOSTIČKA VREDNOST**
 ENDOSCOPY OF THE GASTROINTESTINAL TRACT: TECHNIQUES, AND DIAGNOSTIC VALIDITY
 Branko Karanović, Predrag Stepanović, Zorica Nikolovski-Stefanović i Dušan Janković 316
- JUVENILNI VAGINITIS KUJA**
 JUVENILE VAGINITIS OF THE BITCHES
 Slobodanka Vakanjac, Nebojša Pavlović i Vladimir Magaš 320
- PROBLEMI POROĐAJA KUJA I MAČAKA – PETOGODIŠNJA STUDIJA**
 PARTITION ASSOCIATED PROBLEMS IN BITCHES AND CATS DURING FIVE YEARS PERIOD
 Enver Karahmet i Nazif Varatanović 323
- STERILIZACIJA KUJA: DA ILI NE?**
 SPAYING OF THE BITCHES: IN FAVOUR OR AGAINST?
 Vladimir Magaš, Nebojša Pavlović, Slobodanka Vakanjac i Stanko Božinović 327
- POSTSTERILIZACIONA INKONTINENCIJA URINA KUJA**
 URINARY INCONTINENCE IN SPAYED BITCHES
 Vladimir Magaš, Nebojša Pavlović, Slobodanka Vakanjac i Stanko Božinović 329
- ABDOMINALNI KRIPTORHIZAM PASTUVA – PRIKAZ SLUČAJA KASTRACIJE**
 ABDOMINAL CRYPTORCHISMUS – CASTRATION CASE REPORT
 Goran Stojanović 333
- INDIREKTNO DOKAZIVANJE PRISUSTVA VIRUSNOG ARTERITISA KONJA (EAV) KOD PASTUVA U DVA ZAPATA U VOJVODINI**
 INDIRECT METHODS FOR EAV DETECTION IN STALLIONS FROM VOJVODINA
 Miroslav Urošević, Norbert Nowotny, Bosiljka Đuričić, Dragiša R. Trailović, Milan Pražić i Milan Savović 334
- POREMEĆAJ TRANSFERA KOLOSTRALNIH IMUNOGLOBULINA KOD NOVOROĐENE ŽDREBADI**
 FAILURE IN COLOSTRAL IMMUNOGLOBULINE TRASFER IN NEWBORN FOALS
 Dragiša R. Trailović, Miodrag Lazarević, Miroslav Urošević, Milan Jovanović, Grga Tikvicki, Miša Pražić 335
- NAŠA ISKUSTVA U LEČENJU RAZLIČITIH POVREDA I OBOJENJA KOŽE KONJA BILJNIM PREPARATOM VETER-U**
 OUR EXPERIENCES IN THE THERAPY OF DIFFERENT TRAUMATIC INJURIES AND SKIN DISEASES IN HORSES
 Dragiša R. Trailović, Miodrag Lazarević, Miroslav Urošević i Tihomir Petrujkić 336
- ČINJENJE ZLA PREMA ŽIVOTINJAMA KAO ETIČKI PROBLEM U VETERINARSKOJ MEDICINI**
 CRUELTY AGAINST ANIMALS AS A PROBLEM OF VETERINARY MEDICAL ETHIC
 Dragan Živanov 337

- PORODILJSKA POMOĆ PRI TEŠKOM TELJENJU I ŽDREBLJENJU**
 OBSTRETICAL HELP DURING DIFFICULT CALVING AND FOALING
 Vasilije Miljković i Tihomir Petujkić 340
- ENTEROTOKSEMIIJA UZROKOVANA SA *CL. PERFRINGENS B 1***
MOGUĆNOST NJENE TERAPIJE KOD TELADI U NAPAJANJU
 ENTEROTOXEMIA CAUSED BY *CL. PERFRINGENS B* AND POSSIBILITY OF
 THERAPY IN CALVES DURING SUCKLING PERIOD
 Ljubica Džigurski, Dušan Janković, Jovan Bojkovski, Ivan Ivanov, Biljana Radojičić i Ivan
 Vujanac 343
- PRILOG DIJAGNOSTICI I TERAPIJI KETOZNIH KRAVA U PUERPERIJUMU**
 CONTRIBUTION OF DIAGNOSTIC AND THERAPY OF KETOTIC COWS DURING
 PUERPERIUM
 Dušan Janković, Ivan Vujanac, Jovan Bojkovski, Ivan Ivanov, Biljana Radojičić i
 Ljubica Džigurski 345
- BESNILO GOVEDA – PRIKAZ SLUČAJA**
 RABIES IN CATTLE – CASE REPORT
 Ivan Pušić i Vladimir Polaček 347
- TEHNIKA OCENJIVANJA TELESNE KONDICIJE MLEČNIH KRAVA**
 BODY CONDITION SCORING TECHNIQUE OF DAIRY COWS
 Aleksandar Milovanović i Milovan Jovičin 349
- DIJAGNOSTIKA I KONTROLA ZDRAVSTVENOG STANJA GRLA NA
 JEDNOJ FARMI GOVEDA**
 DIAGNOSTICS AND HEALTH STATUS CONTROLE ON A CATTLE FARM
 Ivan Vujanac, Predrag Stepanović i Jovan Bojkovski 351
- PRIMENA TIOSOL® PREPARATA U SUZBIJANJU EKTOPARAZITA
 DOMAĆIH ŽIVOTINJA**
 APPLICATION OF TIOSOL® AS CONTROL MEASURE OF DOMESTIC
 ANIMAL'S ECTOPARASITIC DISEASES
 Milovan Katrinka, Svetlana Joksović, Aleksandra Marković, Csongor Kasza,
 Goran Baki i Grgo Tikvicki 352
- BAKTAPRAM® 30% INJ. – PROCENAT EFIKASNOSTI U TERAPIJI DOMAĆIH
 ŽIVOTINJA**
 BACTAPRAM® 30 % INJ. – EFFICIENCY IN THERAPY OF THE DOMESTIC ANIMALS
 Jovica Nikolovski, Dragica Stojanović i Dunja Mikajević 353
- OKSITETRACIKLIN 30% SOLUCIJA – TERAPIJA OBOLJENJA
 RESPIRATORNOG SISTEMA**
 OXYTETRACYCLINE 30 % SOL. – THE THERAPY OF RESPIRATORY
 SYSTEM DISEASES
 Jovica Nikolovski, Dunja Mikajević i Dragica Stojanović 353

UTICAJ JEDNOKRATNE APLIKACIJE PREPARATA METACAM (MELOXICAM) NA KLINIČKE SIMPTOME I PRIRAST KOD TELADI SA INFEKTIVNOM RESPIRATORNOM BOLEŠĆU (BRD)

THE INFLUENCE OF SINGLE ADMINISTRATION OF METACAM (MELOXICAM) ON CLINICAL SIGNS AND WEIGHT GAIN IN CALVES WITH INFECTIVE RESPIRATORY DISEASE (BRD)

Ernst Salamon i Tomasz Trela

354

UPOTREBA PREPARATA BUSCOPAN® COMPOSITUM U LEČENJU PROLIVA TELADI

USE OF BUSCOPAN® COMPOSITUM FOR DIARRHOEA TREATMENT IN CALVES

Tomasz Trela

356

HOMEOPATIJA: OSNOVI, TERAPIJSKE MOGUĆNOSTI I GRANICE

HOMEOPATHY: BASICS, POSSIBILITIES OF THERAPY AND BORDIERS

Branko Karanović, Predrag Stepanović, Zorica Nikolovski-Stefanović i

Dušan Janković

358

UTICAJ TOLUENA NA NEKE BIOHEMIJSKE I HEMATOLOŠKE PARAMETRE KRVI PACOVA

EFFECTS OF TOLUENE APPLICATION ON SOME BIOCHEMICAL AND HAEMATOLOGICAL PARAMETERS IN RATS

Tatjana Božić, Jelka Stevanović, Milica Kovačević, Sunčica Borožan i Slavoljub Jović

362

AKTUELNA PATOLOGIJA LABORATORIJSKIH GLODARA

ACTUAL PATHOLOGY OF LABORATORY RODENTS

Dušan Lalošević i Vesna Lalošević

365

MERE ZA SPREČAVANJE PARAZITSKIH INFEKCIJA MIŠOLIKIH GLODARA KOJI SE KORISTE U EKSPERIMENTALNE SVRHE

MEASURE FOR PREVENTION OF PARASITIC INFECTIONS IN MOUSE LIKE RODENTS USED FOR EXPERIMENTS

Dragan Jeremić, Ljiljana Pitić i Ivan Pavlović

369

UČESTALOST HROMOZOMSKIH PREKIDA I GAPOVA I MITOTSKA AKTIVNOST ĆELIJA KOD CRVENPERKE *Scardinius erythrophthalmus*, L. (*Pisces*) SA NEKIH LOKALITETA SRBIJE

FREQUENCY OF CHROMOSOMAL BREAKS AND GAPS AND MITOTIC CELL ACTIVITY IN RUDD *Scardinius erythrophthalmus*, L. (*Pisces*) FROM SOME LOCALITIES OF SERBIA

Svetlana Fišter

371

UČESTALOST HROMOZOMSKIH PREKIDA I GAPOVA I MITOTSKA AKTIVNOST ĆELIJA KOD SREBRNOG KARAŠA *Carassius auratus gibelio*, B. (*Pisces*) NA RAZLIČITIM LOKALITETIMA VODA SRBIJE

FREQUENCY OF CHROMOSOMAL BREAKS AND GAPS AND MITOTIC CELL ACTIVITY IN SILVER CARP *Carassius auratus gibelio*, B. (*Pisces*) AT DIFFERENT LOCALITIES OF WATERS IN SERBIA

Svetlana Fišter

373

**KARAKTERISTIKE TJELESNE KONFORMACIJE BROJLERA
PROVENIJENCE COBB 500**

THE CHARACTERISTICS OF THE PROVENCIENCE COBB 500
BROILERS REGARDING BODY CONFORMATION

Almira Softić, Abdulah Gagić, Aida Kustura, Teufik Goletić, Fahira
Alibegović-Zečić, Aida Kavazović, Vedad Šakić i Velija Katica 376

NOVI NAČIN VREDNOVANJA SIROVOG MLIJEKA U CRNOJ GORI

THE NEW MODE OF RAW MILK PRICEING IN MONTENEGRO

Slavko Mirecki, Maja Blagojević i Nikoleta Nikolić 377

**NIVO PROGESTERONA KOD OVACA I KOZA TOKOM I IZVAN
SPOLNE SEZONE**

THE LEVELS OF PROGESTERONE OF SHEEP AND GOAT DURING
AND OUT OF THE SEXUAL SEASON

Mustafa Podžo, Lejla Saračević, Josip Krnić, Kenan Podžo, N. Gradašević,
Aida Hodžić 382

**ZNAČAJ CREVNIH ADSORBENATA U TERAPIJI HEPATIČKE
ENCEFALOPATIJE PASA**

THE ROLE OF INTESTINAL ADSORBENTS IN THE TREATMENT
OF HEPATIC ENCEPHALOPATHY IN DOGS

Aleksandar DodovskiDragiša Urošević, Dragisa R. Trailović 385

PERIKARDIOCENTEZA – PRIKAZ SLUČAJA

PERICARDIOCENTESIS – CASE REPORT

Predrag Stepanović, Nenad Andrić i Vanja Krstić

Fakultet veterinarske medicine, Beograd

Funkcija perikarda je da obezbedi normalne ekskuzije srca prilikom srčane revolucije. U perikardijalnom prostoru uvek postoji određena količina tečnosti koja ima funkciju da smanji trenje između srca i perikarda. U zavisnosti od vrste životinje, ova količina može iznositi i do 50 ml. Do skoro, fiziolozi su smatrali da su perikardijalni i pleuralni pritisci u suštini isti, međutim, usavršavanjem sonde za merenje pritiska u različitim šupljim organima bliže su istraženi, do tada nedostupni anatomske prostori. Ta ispitivanja su ukazala da se za vreme inspirijuma intraperikardijalni pritisak smanjuje. Da bi se ustanovilo pravo stanje, psima je ubačen jedan litar fiziološkog rastvora u perikardijalnu kesu, pri čemu je zabeležen porast pritiska sa 4 na 20 mm Hg stuba. Tom prilikom je nastalo stanje slično konstriktivnom perikarditisu. Najvažniji zaključak ovih ispitivanja je bio da se perikardijalni pritisak povećava sa porastom pritiska u desnoj komori, dok se pleuralni pritisak uopšte ne menja u toku srčane revolucije. Perikardijum je manje rastegljiv od ostalih tkiva, pa zbog toga, prilikom punjenja srca, perikardijalni pritisak progresivno raste. U stanjima koja su praćena prepunjenošću srca, uvek postoje i smetnje koje potiču od perikardijuma. Kompjuterska tomografija srca je pokazala da kod zdravih jedinki postoji minimalan perikardijalni prostor. Pojavom perikardijalnih efuzija bilo kog uzroka, dolazi do povećanja intraperikardijalnog pritiska pa se, zbog toga, perikardijalna kesa širi. Postoje zabeleženi slučajevi da je perikardijum dostigao i veličinu fudbalske lopte kod velikih rasa pasa. Ovo stanje je najčešće praćeno simptomima letargije i zamora, tako da životinja često više ne može da stoji na nogama. U ovakvim slučajevima, neophodno je izvesti perikardiocentezu.

Na Kliniku za male životinje Fakulteta Veterinarske medicine u Beogradu, u maju 2003. godine doveden je irsku seter, Alen, star 12 godina, sa kliničkim simptomima izbegavanja kretanja i cijanotičnim sluznicama. Auskultacijom se, ni sa leve, ni sa desne strane grudnog koša, nisu čuli otkucaji srca. Hematološkim analizama je utvrđeno sledeće: Le=19,7 x 10⁹; Er=5,33 x 10⁹; HCT=0,33; Tr=533 x 10⁹. Biohemijskim analizama krvnog seruma dobijeni su sledeći rezultati: glukoza=7,76 mmol/l; ureja=2,4 mmol/l; kreatinin=66,1 mmol/l; ALT=40,4 U/l; AST=19,4 U/l; AP=272,9 U/l; CK=221 U/l; ukupni proteini=55,29 g/l i albumini=29,7 g/l. Rendgenskim nalazom su opisane: *cardiomegalia gradus gravis*, *pericarditis exudativa* i *dislocatio tracheae dorsalis*. Na elektrokardiogramu su zapaženi inverzan p zubac, depresija qr segmenta i dubok s zubac. Ovakav nalaz nas je uputio na hitnu perikardiocentezu.

Za izvođenje ove intervencije neophodno je sledeće:

Oprema:

- analgezija i sedativ za premedikaciju, lokalna anestezija (2% lidokain), igla 18 G 7,0 x 0,3 B i špric;
- skalpel br 11 za inciziju kože, špricevi od 20 i 50 ml, posuda za efuzionu tečnost;
- sterilan set za perikardiocentezu i EKG monitor.

Priprema psa:

- uraditi hematološki pregled periferne krvi i naročito obratiti pažnju na broj trombocita i vreme zgrušavanja krvi;
- psa blago sedirati i ostaviti ga 20-30 minuta do početka intervencije;

- infiltrirati mesto punkcije lokalnim anestetikom do dubine pleuralne membrane;
- postaviti psa u levi lateralni položaj i priključiti elektrode za EKG/monitoring;
- ošišati i hirurški pripremiti mesto u predelu desnog kardijačnog vrha, neposredno iznad kostohondralnih veza. Ultrasonografsko nadgledanje intervencije obezbeđuje veću sigurnost u radu.

Opis procedure za perikardiocentezu

1. U 5-tom ili 6-tom interkostalnom prostoru načiniti inciziju kože.
2. Uzeti špric od 20 ccm i spojiti ga sa iglom preko koje je prevučen poliuretanski kateter. Aplikovati iglu sa kateterom u predelu incizije u pleuralnu šuplinu.
3. Usmeriti iglu perpendikularno na perikardijum, što znači upraviti vrh igle prema centru srca.
4. Prodirati iglom dok vrh ne ogrebe perikardijum.
5. Nastaviti sa napredovanjem igle i stvoriti u špricu blagi vakuum, dok perikardijalne efuzije (najčešće krvave) ne poteku u špric.
6. Ukoliko igla dodirne srce, to će se manifestovati ektopičnom promenom ST-segmenta.
7. Držeći kateter, da ostane u perikardijumu, ukloniti špric sa iglom.
8. Prikopčati špric od 50 ml na kateter i izvlačiti perikardijalne efuzije. Ukoliko su one krvave, a nije sigurno da potiču iz perikarda, proveriti broj trombocita u njima i vreme zgrušavanja. Broj trombocita je veoma različit od onog u krvi i perikardijalne efuzije se ne zgrušavaju.
9. Nastaviti sa izvlačenjem perikardijalnih efuzija do kraja a zatim ukloniti kateter i zašiti kožu.

Analiza perikardijalnih efuzija podrazumeva sledeće:

- registrovanje količine, boje i konzistencije;
- centrifugovanje jednog dela, određivanje broja trombocita i pH supernatanta;
- dekantovanje supernatanta i pravljenje razmaza na mikroskopskim pločicama koje treba proslediti na citološku analizu, radi evidentiranja eventualnih neoplastičnih ćelija.

Perikardijalne efuzije koje smo dobili od tretiranog psa su bile hemoragične tako da u prvom momentu nismo bili sugurni da li je u pitanju puna krv ili perikardijalna tečnost. Hematološkom analizom uzorka dobili smo sledeće rezultate: $Le=7,0 \times 10^9$; $Er=3,44 \times 10^9$; $HCT=0,24$ i $Tr=38 \times 10^9$, čime je potvrđeno da se radi o uzorku iz perikardijuma.

LITERATURA:

1. Martin & Corcoran, 1997, Cardiorespiratory disease of the dog and cat. Blackwell Science.
2. Miller MW, Sison DD, 1995, Pericardial disorders. In: Ettinger SJ, Feldman ED, editors. Textbook of veterinary internal medicine. 4 Th edn. Saunders, Philadelphia, 1032-1045.
3. Miller MW, 2002, Pericardial diseases, Waltham 26 annual symposium, Small animal cardiology.